

Deník farářky

Martina Viktorie Kopecká

Mladá fronta

Deník farářky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Martina Viktorie Kopecká
Deník farářky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Mladá fronta

Deník farářky

Martina Viktorie Kopecká

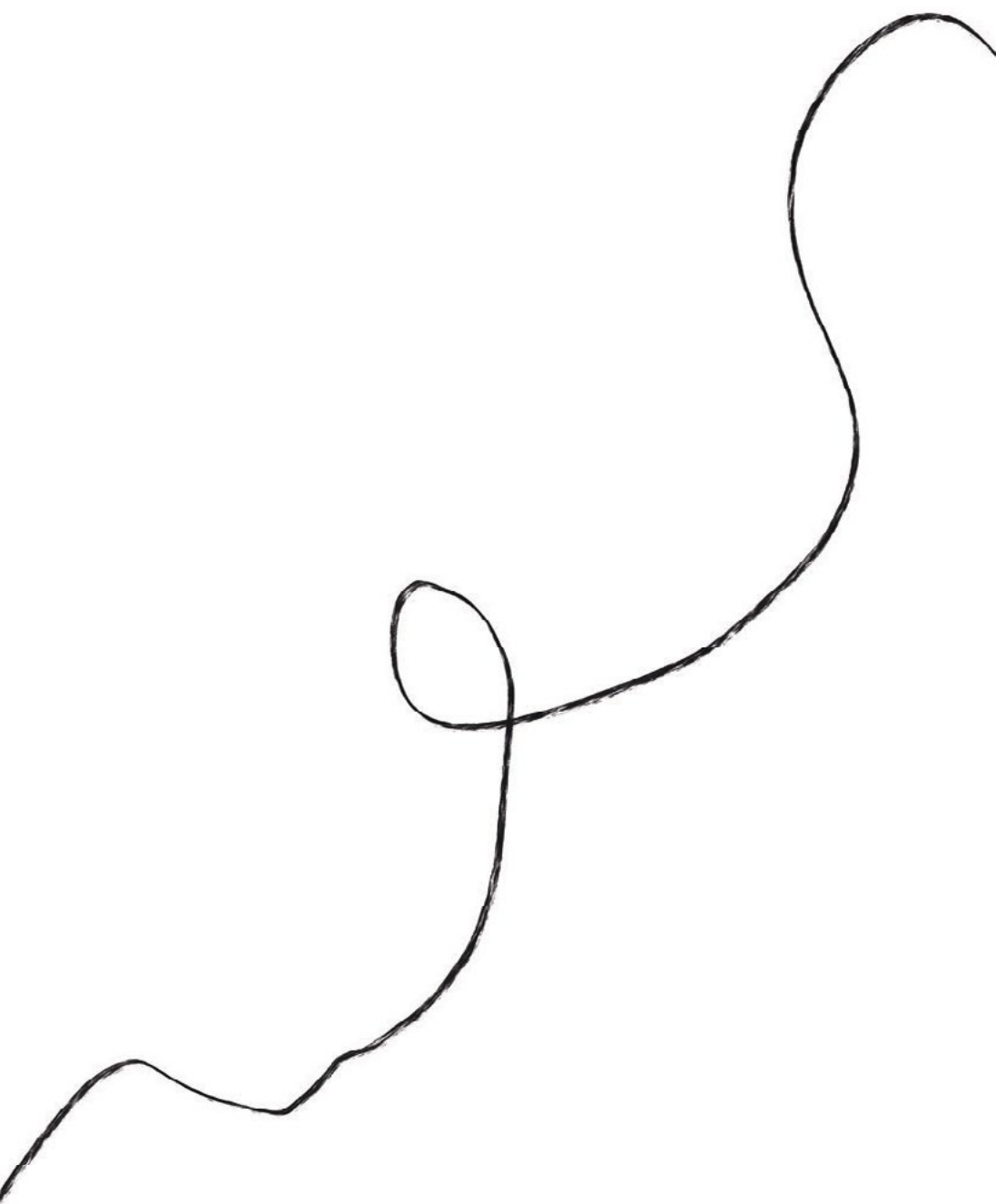
Deník farářky

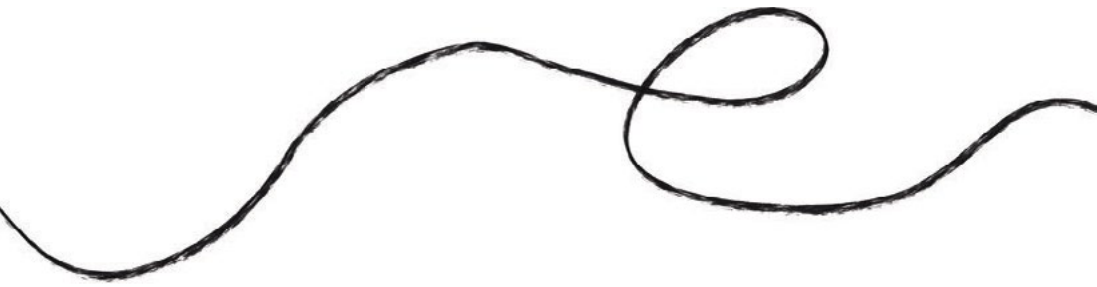
Martina Viktorie Kopecká

Mladá fronta

Kdyby Bůh neměl smysl pro humor, nestvořil by paní farářku Martinu Viktorii. A my bychom se nikdy nedozvěděli, co nosí v zimě pod talárem, jaký poklad lze najít pod dlaždicemi v koupelně, co se pije na after-pope party, co mají společného vlci se ženami a spoustu dalších zajímavostí. Otevřete si dobré víno i srdce a pusťte se do čtení.

- Petr Staněk, spisovatel

Obsah

Advent	14
Vánoce	38
Zimní liturgické mezidobí	64
Postní čas	98
Velikonoce	136
Svatodušní doba a letní liturgické mezidobí	180
Než přijde nový advent	224

Prolog

Farář většinou káže o tom, co ho zajímá a taky trápí. Jenže mluvit o laku na nehty a třeba o demilitarizované zóně mezi Koreami na kazatelně dost dobře nejde. A tak vznikl blog Deník farářky. Abych se vypsal z toho, co mi jde hlavou. Ať už je to teologie anebo něco zcela jiného.

Když jsem byla dítě, toužila jsem po dobrodružství, ale styděla jsem si o něj říct. Předloni jsem oslavila Kristova léta a život farářky mi přinesl mnohem víc než jen dobrodružství. Plavba v lodi života mě naučila krok za krokem, anebo spíš vlnu za vlnou v modlitbě prosit i děkovat a hledat odpovědi. V kostele i mimo něj.

Služba farářky mě přivedla k lidem a jejich příběhům. Vyslechla jsem stovky vyprávění o tom, co je to láska, důvěra, bolest, touha, život. A někdy jsem ve stejné době prožívala svoje životní epizody, docela podobné těm, které mi lidé svěřovali. Za každého počasí, ve zdraví i v nemoci, v radosti i smutku jsem sloužila svátosti manželství anebo pohrřbívala milované osoby, dotýkala jsem se posvátných míst lidského bytí. A připadala jsem si nesmírně obdarovaná tím, že je mi to dovoleno.

A od těch všech vznešených a krásných duchovních sfér jsem utíkala domů vařit a žehlit, učit se na zkoušky a cestou kupovat půlku chleba a přitom snít – o lásce, o naději, o smyslu naší existence. I faráři prožívají bezesné noci, i faráři chybují a nevědí v životě kudy kam. Hodiny a hodiny jsem seděla v tichu modlitby a ptala se, jestli je tohle to, co ode mě Bůh žádá. Mlčel. A já jsem si uvědomila, že největším úkolem je stávat se sama sebou, být odpovědná za všechno, co dělám, usilovat o dobro, o každý jeden poctivě prožitý den. Nezavírat se na fáře s knihami, ale jít do světa, setkávat se s lidmi, smát se i plakat, tančit i špitat v úctě k zázrakům, které se okolo nás dějí.

Knižní vydání blogu Deník farářky přináší kapitoly mého života, které se odehrály během tří let. Jsou poskládány okolo dějové linky církevního roku, který začíná 1. lednem, ale časem adventu, dobou čekání a přícházení. V knize najdete mé úvahy, vyprávění o cestách, zážitcích, které snad vymyslí jedině Bůh, o setkáních, která se mě dotkla, ale jsou tu i kázání a praktické poznatky ze života ženy – kněze, biblické citáty a fotky. Píšu také o papeži Františkovi, kterého jsem potkala několikrát v rámci posledních dvou let, ale abych se držela schématu církevního

roku, vyprávím epizody s ním na přeskáčku. Najdete tu taky pár novínových článků a odkazy na mé povídky, které je dostupné online.

V době dokončování rukopisu knihy přišla doba pandemie onemocnění covid-19. Tento dar nedar zastavil můj život, a to skoro doslova. Na kostel jsem nalepila ceduli ZAVŘENO a v domácí izolaci jsem měla šanci dočíst knihy, které se mi v knihovně nahromadily. A víc než kdy dřív jsem si v tom prostoru, hlubokém tichu jarní oblohy plné něžných světél hvězd, uvědomila, že Bůh je. Je. A má s námi plán.

1. KAP1

ADVENT

The word "ROKA" is written in a very thick, expressive, and somewhat abstract brushstroke style. The letters are black and have a rough, textured appearance, with some strokes overlapping. The 'R' and 'O' are on the left, followed by 'K' and 'A' on the right. The 'A' is particularly bold and has a horizontal bar that extends to the right.

První adventní neděle, 2. prosince

Adventem všechno začíná, celý příběh křesťanství se nám odehraje před očima zase a znova, protančí celým rokem našeho života. Tahle velká romantika začíná na mé faře snášením vánočního stroměčku po schodišti se zatačkou. Strom má necelého půldruhého metru, jenže to já taky. Moje sebevědomí se kostelních věží dotýká a rozhodně s tím nechci od nikoho pomoci! A tak začíná souboj na život a na smrt. Moderní verze Hemingwayova *Starce a moře* by se klidně mohla jmenovat *Farářka a stromek*.

Každé moje kázání v těchto čtyřech týdnech končí větou „Advent znamená věřit ve Světlo, i když nás zatím ještě obklopuje tma“. Latinské adventus znamená příchod. Je to začátek církevního liturgického roku, tedy takový křesťanský první leden. Je to doba, kdy čekáme na narození Spasitele, duchovně se obnovujeme a chystáme na Vánoce. A optimálně v rozjímavé náladě vykonáme alespoň trochu (dobrovolné!) dobročinnosti.

JAK DOKONČIT
PRÁCI ZA CELÝ
MĚSÍC BĚHEM
NĚKOLIKA MINUT?

SNÍŠT NARÁZ CELÝ
ČOKOLÁDOVÝ ADVENTNÍ
KALENDÁŘ

Pro ryze prakticky založené: V západní tradici je advent také dobou zklidnění. Odpovídalo to životnímu stylu našich předků, jejichž přirozeným rytmem byla intenzivní práce v době od jara do podzimu, kdy bylo nutné zvládnout veškeré zemědělské práce. Odpočívalo se v zimě, na řadě byly domácí práce jako draní perí, šití, pletení, předení...

Pondělí, 3. prosince

To nám to pěkně začíná. S velkou elegancí jsem dneska dopoledne zapalovala krbovou sirkou františka, toho vonného, ne živého. Hořelo vše okolo, jen františek ne. Dobrá, řekla jsem si, chce to

grif, přesvědčivý výraz znalce a trpělivost. Až pach uzeného palce mě přiměl změnit techniku a přehodnotit cíle. Pak františek začoudil, blafl jedna radost, radostí mi zahořel kousek obočí, vyletělo pár jisker a dým se vesele valí bytem, až mám obavu, zdali nevyženu sousedy na patře. Ale co. Tohle je advent až pod nos.

Mikulášská, středa, 5. prosince

Když přežiju mikulášské odpoledne pro sto dětí, potom už zvládnou všechno na světě. Letos tu máme novinku. Nehraju si na Jitku Molavcovou, která provází slovem, ale před týdnem přišel poštou do farní kanceláře balíček se sametovou bílou róbou s křídly. Kostým anděla. Toužila jsem po svatozáři, ale byla už vyprodaná. Výborně, to mi teda řekněte, kdo si takové doplňky kupuje?! Volíme náhradní řešení, kostelník mi bez mrknutí oka zkušeně obalí hlavu řetězem LED světýlek, baterky mám zaháknuté za podprsenkou a modlím se, abych nezačala blikat, nebo dokonce hořet. Moje potupa je dokonána. Dětem se to líbilo, dostaly nadílku a odběhly zase zpátky domů. A já i Mikuláš (náš varhaník a pedagog na teologické fakultě) jsme s chutí ukousli hlavu čokoládovým figurkám.

Mimochodem, co víte o svatém Mikuláši? Je to jeden z nejoblíbenějších světců a jeho život je naplněn drsnými příběhy, které se skoro vůbec pro děti nehodí. Je to moje každoroční dilema, jak vyprávět příběh tří dcer, které se narodily do rodiny, jež zchudla a chystala se je prodat do nevěstince, protože na jejich věno nezbyly v rodinné pokladně peníze. Biskup z Myry Mikuláš se o tom dozvěděl a v noci hodil potají do pokoje každé dívky zlaté jablko, za které se potom pořídila výbava, ony se tak mohly vdát. Variantou příběhu je vhazování zlata do punčochy, která se sušila na šňůře před domem, kde dívky bydlely. Proto se rozšířila nadílka v punčochách, které jsou zavěšené na krbových římsách nejen v Americe. Tam je potichoučku plní Santa Claus. Jo, přesně

Foto: Jiří Stejskal

tak, ten z reklamy na limonádu. Santa znamená svatý, a „Claus“ je zkrácená varianta jména Nicholas. Ale zpátky k tomu, jaký sympaták ten původní biskup Mikuláš byl. Nepotřeboval písemná poděkování, nechtěl být za svou štědrost poplácáván po zádech. Měl v sobě štědrost, pokoru a touhu upřímně pomáhat člověku v nouzi. Vzpomeňte si na to, až budete příště chystat čokoládovou nadílku pro někoho, koho máte rádi. Atributem svatého Mikuláše není jeho „čepice“ zvaná mitra a biskupská berla, ale právě tři jablka, symbol daru, který dívkám změnil život. Svatý Mikuláš je patronem dětí, námořníků, obchodníků, lukostřelců, lékárníků, právníků, studentů a taky vězňů.

Sobota, 8. prosince

Už několik dní všude přemoudřele vyprávím, jak je nutné advent strávit důkladnou duchovní přípravou a rozjímáním. A pak sama sebe přistihnu, jak s pěti taškami v rukách a jednou v zubech běžím po Václaváku, abych ještě koupila tamto a ono. Kovářova kobyla sice někdy chodí bosa (po Václaváku spíš ne), ale nejsou to jen hloupé výmluvy? Chci říct, že tomu honu a shonu, který se tak snadno kritizuje, dobře rozumím a ani mně se nevyhýbá.

Chci stihnout všechno, a všechno výborně. Sice už nemám ambici, že budu mít sedm druhů (cukroví), ale místo smysluplné inventury svého bytí provádím něco zcela kontraproduktivního, ženu se a nestíhám. To je vlastně docela logické. Člověk ve spěchu nemůže, a snad ani nechce stíhat. Prostě nechce. Smyslem a motorem uspěchaného je právě ten spěch.

Ale že se nic nedá šmahem odbýt a že i zdánlivě pitomá spontánní rozhodnutí a měkkosrdcatost se mohou v praxi dobře osvědčit, mi dokázala hezká epizoda s Pecha Kucha Night.

Bylo to tak: Ve čtvrtek v 17:58 volá neznámé číslo, nic neobvyklého, stojím s rukama rudýma nad oloupanou řepou, kterou se chystám nemilosrdně upéct. „Přijela byste na Pecha Kucha Night?“

„Jasně!“

Nevím kdy, kde, kam ani jak. Koukám tedy do diáře a vidím, že se mi cesta do Žďáru nad Sázavou v sobotu večer, po celém dni ve službě v kostele, ani trochu nehodí. Přesto to slíbím. A co slíbím, dodržím. Strih.

Sedím ve vlaku, který má k Orient Expressu fakt hodně daleko, jsem nevrlá (velmi slabé slovo), drzá na průvodčího (promiňte, prosím), leze mi na nervy sníh za okny (přitom tak nádherné to bylo, peróny s neporušenou lehkou bílou peřinkou!), piju Red-bull Tropical (zdravá strava, hm) a ve zpoceně ruce žmoulám papír s dvaceti větami, které jsem si připravila na poslední chvíli – v noci. Dvacet vteřin na každý z dvaceti obrázků, to je koncept Pecha Kucha.

Sama se sebou nemůžu vydržet, jsem na sebe našťvaná, co jsem to zase slíbila a že už v tom opět jedu. Ale stala se mi horší věc. Jsem protivná, protože mám obavu. Obavu z toho, že zklamu. Mám strach z vlastní nedostačivosti. Přeci jen Pecha Kucha není žádné kázání, což je formát, ve kterém jsem doma.

NEHUSÍŠ BÍT
DOKONALÁ. JE
V POŘÁDKU MÍT
OBAVU, ALE NEH-
V POŘÁDKU TO
VLPAT

Kdesi cestou napříč tmou vyhlížím z okna, kterou díru právě míjíme, a aspoň trochu se mi vyjasní. Moje trapné „fixní“ nastavení myslí se ozvalo: Nechci to zkusit. Nebudu se učit. Já sama. Natruc to neudělám. Nechte mě na pokoji.

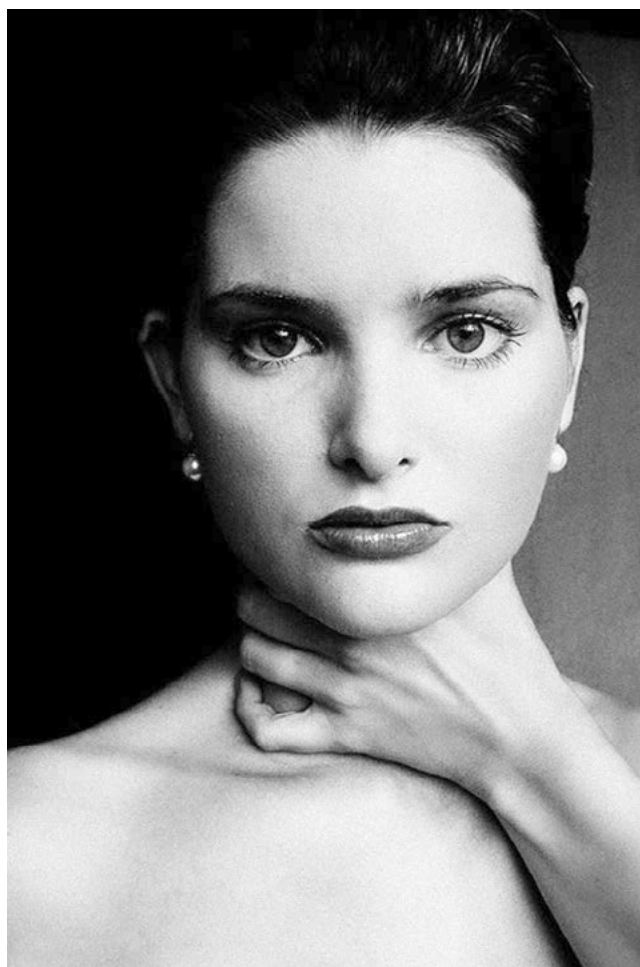
A tak se sama vedu pomyslně za ruku a plánuju krok za krokem. Dojdeš tam. Sundáš si bundu. Zkusíš se napít. Budeš se aspoň trochu usmívat. Dáš si šanci to zvládnout. Nejde o život. Nejsi Leoš Mareš a nikdo to ani neočekává. Nemusíš být dokonalá. Je v pořádku mít obavu, ale není v pořádku to vzdát.

Vezmu to zkrátka. Nic lepšího jsem za poslední dobu nezažila. Všech sedm přednášejících bylo tak bezva, že jsem vlastně jen seděla celá blažená v druhé řadě, usmívala se, smála, někdy i chtěla. Žádné dokonalé prezentace, žádná paralýza bezchybností. Přístup úžasného organizačního týmu, publika a nálada celé události, to všechno způsobilo, že jsem dostala hodně pěknou lekci. Děkuju. I za after-party, díky které jsem mohla ráno v docela svěží náladě rovnou jen předsednout v 5:16 do vlaku, koukat z okna na východ slunce, počítat srnky a nic neřešit. Vlak přijel včas, bohoslužba další adventní neděle se konala a byla skvělá, uvolněná, naplňující.

Pecha Kucha

Moje Pecha Kucha na téma Pozor, křehké

Dobrý večer, ahoj, jmenuju se Martina Viktorie a velkou část mého života to nevypadalo, že zrovna já bych měla aspirovat na službu v církvi. Ale ukázalo se, že Bůh má opravdu smysl pro humor.

Osmým rokem jsem ve službě, teď už jako vysvěcená farářka Církve československé husitské. A jestli je něco křehké, tak je to důvěra, víra, že nás něco přesahuje.

Zjistila jsem, metodou pokus – omyl, že největší překážkou na cestě za štěstím jsme si v životě my sami. A jednoho dne jsem si řekla, že chci jít za hlasem svého srdce.

Studium teologie byla vlastně velká náhoda, protože mě přijali bez přijímaček a já znala tak možná Adama a Evu. A byla to trefa, zamilovala jsem se do nově objeveného světa.

Mělo to taky svoje úskalí. Církev jsem vnímala spíš jako překážku na cestě k Bohu. Jenže odříkaného největší krajíc. Moje křehoučká víra se stala červenou linkou, která mě provázela životem, vyvíjela se a rostla a někdy se propadala pěkně hluboko. Uvědomila jsem si, že to není betonový chodník, ale křehký živý organismus, který se chvěje, ale i tak je pevnou oporou.

Foto: Anna Martinek

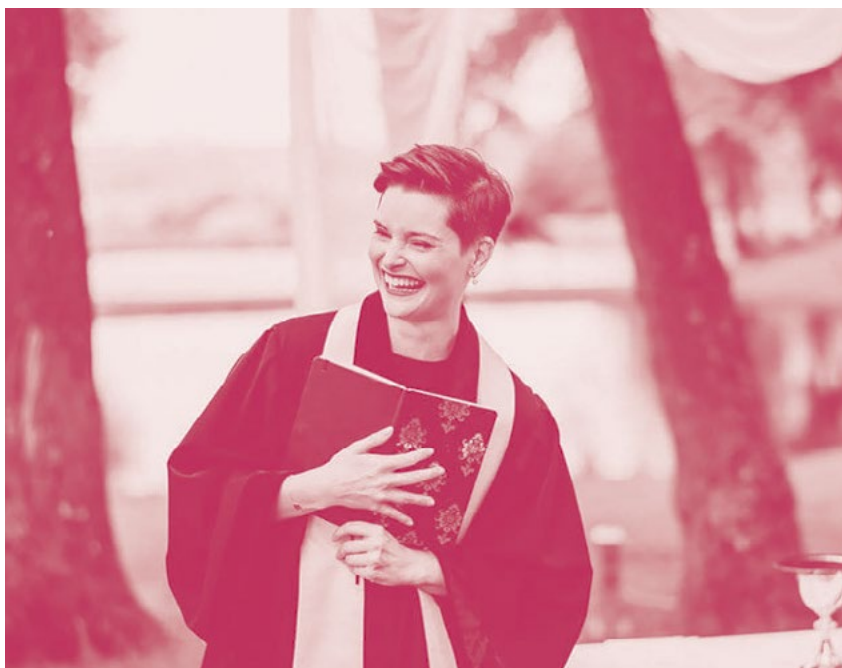

Foto © Vatikán Media

TAPEŽ OCENIL
MOJE ÚSILÍ
NA POLI EKUMENY.

Celý život jsem bojovala s tím, že holky něco nesmí. V Církvi československé husitské světi ženy už víc než 70 let. Tady holky smí ledacos. A tak jsem do toho šla.

Před pěti lety jsem byla zvolena do ústředního výkonného výboru Světové rady církví, organizace, která se raduje z rozdílů mezi církvemi, ale taky je schopna rozdat rýče a motivovat miliony lidí, třeba aby spolu zasadili strom.

Věřím, že na světě a v životě máme každý svůj úkol. Když posloucháme svůj vnitřní hlas, jdeme svou cestou a nebojíme se dělat něco jinak – Bůh nebo celý vesmír, chcete-li, nám pomůže to dokázat.

V křesťanství se hodně mluví o pomoci druhým. V tom je naše síla. Ale pokud sami budeme nešťastní, nikomu tím nepomůžeme. Naše tělo je chrám, ve kterém chce přebývat Duch.

Jako farář mám možnost zažít s lidmi ty nejšťastnější i nejsmutnější chvíle v jejich životě. Bez víry bych to nezvládla. Potřebuju vědět, že všechno, co se v životě děje, dává dřív nebo později smysl.

Církev nemá patent na rozum a našeho šéfa nikdo nikdy neviděl. A víra má své nahoru a dolů. Ale tenhle pohyb znamená, že je živá. To, co je živé, doopravdické, musí být křehké.

Myslím, že jsem byla první farářka v Cosmopolitanu. Mluvila jsem mimo jiné o důvěře. Přestala jsem všechno strašně moc plánovat a věci se najednou začaly dít.

Papež František je velkou inspirací. Za pár měsíců se setkáme, strávíme „spolu“ měsíc ve Vatikánu, ale v této chvíli o tom ještě nemám ani tušení...

„Držím vám palce,“ řekl mi tenkrát, když jsme se poprvé setkali.

Bůh nám každému dává pomyslnou medaili, když vytrváme a snažíme se dál. Ježíš byl Bůh a byl i člověk a taky to byl rebel, co se nebál a šel do všeho naplno. A taky věděl, kdy se stáhnout a v klidu rozjímat.

Být ženou je i dneska docela výzva. Ale nesetkávají se hory s horami, ale lidé s lidmi. Poslechněte si názor člověka, který je úplně jiný než vy, může vám to otevřít oči i nové možnosti.

Papež František je sice zástupce Krista na zemi, ale hlavně je to člověk. Nebojí se dotknout druhých a mluvit s nimi jako s rovnými.

Jít svou cestou neznamena drápat se pořád výš a výš. To nejceněnější máme na dosah ruky – naše srdce, které si ví rady, pokud ho budeme poslouchat. Žalm 37 říká: „Hledej blaho v Hospodinu, dá ti vše, oč žádá tvé srdce. Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.“

Tohle je modlitba Bernarda z Clairvaux, kterou si obvykle v době adventu vystavím na svůj pracovní stůl ve farním úřadě, abych si ji mohla často připomínat.

